

הנוסח באנגלית הוא הנוסח הרשמי והמחייב;
תרגום זה לעברית מוצע לנוחות הקוראים בלבד

עמדת נציבות האו"ם לפליטים בנוגע לצרכי ההגנה הבינלאומיים של יוצאי דארפור

זכויות האדם והמצב הביטחוני הכללי בדארפור

1. בעוד שהמצב הביטחוני באזורים מסוימים בדארפור השתפר, על פי דיווחים, בעקבות הודעת הממשלה על הפסקת האש בשנת 2016, מזכ"ל האו"ם מדווח כי "המצב הכללי של זכויות האדם נותר בלתי יציב", לרבות כתוצאה מריבוי כלי נשק, נוכחות מתמשכת של ארגוני מיליציה ומערכות אכיפת חוק וצדק חלשות.¹ מזכ"ל האו"ם מציין כי אזרחים, כולל עקורים, המשיכו להתמודד עם אלימות פיזית, בכלל זה הרג, אלימות מינית והתנכלויות, תפיסת קרקעות, ביזה של רכוש וחוסר ביטחון כללי.²
2. דו"ח של נציבות זכויות האדם של האו"ם והכוח המשותף של האיחוד האפריקאי והאו"ם בדארפור (UNAMID), שפורסם בנובמבר 2017, ציין כי "למרות הפסקת האש בין הממשלה לבין ארגוני אופוזיציה חמישים רבים, שנשמרה בדרך כלל מאז יוני 2016, אלימות כנגד העקורים ממשיכה להיות נפוצה כמו גם חסינות מעונש על הפרות זכויות האדם."³ הדו"ח ציין כי "הנוכחות הלא מספקת, ובמקרים מסוימים, היעדרם המוחלט של מערכת אכיפת החוק ומוסדות שיפוטיים באזורים שבהם התיישבו העקורים, הביאו להפרות חמורות של זכויות אדם והפרות של המשפט ההומניטארי הבינלאומי".⁴ הדו"ח גם ציין כי מתחים אתניים בדארפור ממשיכים להתקיים ולעתים קרובות התפרצו לאלימות, וגרמו לעקירה נוספת. נוסף על כך, הדו"ח הביע דאגה לפגיעותם של העקורים, לאור התייעוד על ידי UNAMID של התמשכות מקרי ירי אקראי בלילה, מעשי פשיעה והטרדות של עקורים ואלימות מינית, כולל אונס, בתוך וסביב 66 מחנות עקורים ואדמות חווה. על פי הדו"ח,

¹ UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 25 April 2018, S/2018/389, <https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/s-2018-389.pdf>. לאחרונה, במאי 2018, פרצו עימותים מתחדשים בין כוחות ממשלת סודאן לבין SLA/AW אשר הובילו לעקירה ושריפת כפרים כגון גובו, קווארה, קימינגטונג בדרום דארפור וכן כפרים אחרים באזור רוקרו במרכז דארפור. UNAMID, *UNAMID JSR Visits Golo and Expresses Concern over Reports of Recent Clashes and Displacement in Jebel Marra*, 20 May 2018, <https://unamid.unmissions.org/unamid-jsr-visits-golo-and-expresses-concern-over-reports-recent-clashes-and-displacement-jebel>. במרץ 2018 הוארכה הפסקת האש לשלושה חודשים נוספים, עד סוף יוני 2018. Reuters, *Sudan Extends Ceasefire with Rebels to June - State News*, 28 March 2018, <https://uk.reuters.com/article/uk-sudan-ceasefire/sudan-extends-ceasefire-with-rebels-to-june-state-news-idUKKBN1H42PB>

² UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 25 April 2018, S/2018/389, <https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/s-2018-389.pdf>; UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 27 December 2017, S/2017/1113, <https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/n1745340.pdf>; UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 27 October 2017, S/2017/907, <http://www.refworld.org/docid/5a097ce14.html>. OHCHR, *Press Statement of the UN Independent Expert on the Situation of Human Rights in the Sudan, Mr. Aristide Nononsi*, 21 May 2017, <http://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=21650&LangID=E>

³ OHCHR and UNAMID, *UN Report Urges Sudan to Act over Plight of Displaced People in Darfur*, 21 November 2017, <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=22422&LangID=E>; OHCHR and UNAMID, *The Human Rights Situation of Internally Displaced Persons in Darfur 2014–2016*, November 2017, http://www.ohchr.org/Documents/Countries/SD/UNAMID_OHCHR_situation_Darfur2017.docx

⁴ ש.ם.

נפגעי ההתקפות הללו ציינו את היעדרן של תחנות מטרה, חוסר אמון בשלטונות, סטיגמה חברתית וחשש מפעולות תגמול כסיבות לאי דיווח על ההתקפות.⁵

3. בסוף שנת 2017 נותרו כשני מיליון סודנים עקורים בתוך המדינה, בעוד שיותר מ-650,000 פליטים סודנים נמצאים במדינות שכנות - בכללן צ'אד, אתיופיה ודרום סודן.⁶

חזרה מרצון לדארפור

4. במאי 2017 חתמו נציבות האו"ם לפליטים וממשלות סודן וצ'אד על הסכם משולש בדבר חזרה מרצון של פליטים סודנים המתגוררים כיום בצ'אד.⁷ המסגרת המשפטית שנקבעה בהסכם המשולש נועדה להקל על חזרה מרצון של פליטים בשילוב עם מנגנוני פיקוח ספציפיים. יצוין כי נציבות האו"ם לפליטים אינה מקדמת או מעודדת חזרה לדארפור בשלב זה לאור התמשכות חוסר הביטחון וההתקפות נגד אזרחים במרביתו של השטח. אין בהסכם המשולש המסדיר חזרות מרצון מצ'אד לסודן כדי להשליך על הערכת צרכי ההגנה הבינלאומיים (RSD) של מבקשי מקלט מדארפור. כמו במדינות אחרות, העובדה שחלק מהסודנים רשאים להחליט לחזור למרות הנסיבות הבלתי אידיאליות אינה משנה את העובדה שסודנים רבים ממשיכים לברוח בחיפוש אחר הגנה בינלאומית, בין אם מטעמי אמת הפליטים משנת 1951, ובין אם מטעמים הנופלים תחת הגדרות פליטים רחבות יותר המעוגנות באמנות אזרחיות או אחר סוגים אחרים של הגנה בינלאומית.⁸

5. כל סיוע שמציעה נציבות האו"ם לפליטים לחזור לסודן נועד לתמוך באנשים אשר, בהיותם מיועדים באופן מלא באשר למצב במקומות מוצאם, בוחרים לחזור מרצונם. אין לפרש כל תפקיד עתידי של נציבות האו"ם לפליטים בסיוע לתנועות מאורגנות של חזרה מרצון לסודן וכל מעורבות עתידית של הנציבות במאמצים שנועדו להביא לשילוב בר-קיימא של החוזרים והשבים בסודן, כהערכה מצד נציבות האו"ם לפליטים כי סודן בטוחה עבור כל אדם, ללא הקשר של הפרופיל האישי או נסיבות אישיות. יצוין בהקשר זה כי החזרה מרצון והחזרה בכפייה הם הליכים בעלי אופי שונה לחלוטין, המערבים סוגי אחריות שונים של מגוון השחקנים המעורבים.

6. באפריל 2018 סיפקה נציבות האו"ם לפליטים סיוע לחזרת 53 פליטים מדארפור מצ'אד.⁹ עם זאת, בתאריך 27 במאי 2018 קבוצה של 250 משפחות עקורים בצפון דארפור נאלצו לחזור למחנות העקורים לאחר שניסיונות פשרה עם מתיישבים חדשים בכפריהם נכשלו. בין חברי הקבוצה היו חוזרים מצ'אד.¹⁰

7. בדצמבר 2017 סייעה נציבות האו"ם לפליטים בחזרתם של כ-1,500 פליטים שברחו מדפאג שבדרום דארפור בשנת 2007 למחנות פליטים ברפובליקה המרכז אפריקאית. הסדר זה התאפשר בעקבות התחייבותה של סודן ליישם סטנדרטים בינלאומיים המסדירים החזרי פליטים - כולל מתן חנינות ותפקידה של הנציבות בפיקוח על החזרה.¹¹

זכאות להגנה בינלאומית: פרופילים בסיכון

8. כל בקשה להגנה בינלאומית צריכה להיבחן לגופה על פי הליכים הוגנים ויעילים לקביעת סטטוס (RSD) ועל פי מידע עדכני ורלוונטי על מדינת המוצא.

⁵ שם.

⁶ UNHCR, *UNHCR Launches Air Operation to Bring Darfur Refugees Home*, 15 December 2017, <http://www.unhcr.org/news/briefing/2017/12/5a3398b54/unhcr-launches-air-operation-bring-darfur-refugees-home.html>

⁷ UNHCR, *First Darfur Refugee Returns from Chad*, 20 April 2018, <http://www.unhcr.org/5ad9a4604>. כ-300 אלף פליטים מדארפור שוהים כיום ב-12 מחנות במזרח צ'אד המנוהלים על ידי המדינה ונציבות האו"ם לפליטים.

⁸ השווה למשל אפגניסטן; מדינה שחתמה על הסכמי החזרה משולשים עם נציבות האו"ם לפליטים ומספר מדינות, לרבות עם פקיסטאן; וסומליה, שחתמה על הסכם שלום משולש עם ממשלת קניה ועם נציבות האו"ם לפליטים.

⁹ UNHCR, *First Darfur Refugee Returns from Chad*, 20 April 2018, <http://www.unhcr.org/5ad9a4604>. כ-300 אלף פליטים מדארפור שוהים כיום ב-12 מחנות במזרח צ'אד המנוהלים על ידי המדינה ונציבות האו"ם לפליטים.

¹⁰ UNHCR, *Dozens of Displaced Families Forced Back to Camps in North Darfur*, 31 May 2018, <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refdaily?pass=52fc6fbd5&id=5b10dc473>

¹¹ UNHCR, *UNHCR Launches Air Operation to Bring Darfur Refugees Home*, 15 December 2017, <http://www.unhcr.org/news/briefing/2017/12/5a3398b54/unhcr-launches-air-operation-bring-darfur-refugees-home.html>

9. נציבות האו"ם לפליטים רואה באנשים עם הפרופילים המפורטים להלן כמצרכים בחינה זהירה במיוחד של סיכונים אפשריים. עם זאת, רשימת הפרופילים המפורטים כאן אינה בהכרח ממצה; הפרופילים מבוססים על מידע הזמין לנציבות בזמן הכתיבה. לפיכך, בקשה לא צריכה להיחשב באופן אוטומטי כחסרת בסיס רק בגלל שאינה נופלת בגדר הפרופילים שזוהו כאן.

בהתאם לנסיבות ספציפיות של המקרה, בני משפחה או בני משק בית אחרים של אנשים עם פרופילים אלה עשויים גם הם להיזקק להגנה בינלאומית על בסיס הקשר שלהם עם אנשים בסיכון.

א. דארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי אשר התגוררו בדארפור לפני שברחו מהמדינה צפויים להזדקק להגנה בינלאומית כפליטים בגין דעה פוליטית (כולל דעה מיוחסת) ו/או מטעמי גזע/מוצא אתני.¹² לגביהם קיימת חזקה שאין להם חלופת מגורים פנימית בסודן.¹³

ב. דארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי, אשר מעונם הקבוע היה בחרטום או באזורים אחרים בסודן מחוץ לדארפור, עשויים להזדקק להגנה בינלאומית כפליטים, בהתאם לנסיבות האישיות של המקרה. על פי הדיווחים, הם נתפשים כתומכים או מזוהים עם ארגוני מורדים חמושים בדארפור ולכן חשופים יותר להתעללות בהקשר של מעצרים בחרטום.¹⁴ דארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי בחרטום ובמרכזים עירוניים אחרים מחוץ לדארפור ניתנים לזיהוי ככאלו בקלות בשל שפתם ומבטאם. בנוסף לסיכון למעצר ולהתעללות במעצר, דווח כי הם סובלים מאפליה חברתית-כלכלית, בכלל זה בגישה לשירותים חיוניים, לחינוך ולתעסוקה. יש להעריך אם ההפליה עולה כדי רדיפה במקרה נתון, תוך לקיחה בחשבון של ההשפעה המצטברת ואת ההקשר הרחב של יחס לא הוגן לאדם המסוים. דוחות שפורסמו במהלך השנים תיעדו באופן עקבי ההפליה ודחיקה לשוליים של דארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי בחרטום ובמרכזים עירוניים אחרים שהובילו לעוני קיצוני ולמצב בריאותי ירוד.¹⁵

דארפורים בעלי פרופילים אחרים עשויים גם הם להזדקק להגנה בינלאומית כפליטים בשל דעתם הפוליטית (כולל דעה מיוחסת), גזע/מוצא אתני, דתם ו/או חברותם בקבוצה חברתית מסוימת, לרבות:

ג. תומכים או כאלו הנתפשים כתומכים של מפלגות או קבוצות אופוזיציה פוליטיות;¹⁶

European Court of Human Rights, *A.F. v France* (no. 80086/13, 15 January 2015, ¹² <http://www.refworld.org/cases,ECHR,54b93b014.html>), "La Cour relève, en outre, que la lecture des :50 פסקה 50, rapports internationaux (voir, en particulier, paragraphe 27) démontre que la seule appartenance d'un individu à une ethnie non arabe du Darfour entraîne pour ce dernier un risque de persécutions et qu'il n'existe aucune possibilité de relocalisation dans le pays." ראו בנוסף

European Court of Human Rights, *A.A. c. France*, (no 18039/11, 15 January 2015, <http://www.refworld.org/cases,ECHR,54b93a154.html>); European Court of Human Rights, *A.A. v. Switzerland* (no. 58802/12, 7 January 2014, <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-139903>), פסקה 43. שם.¹³

¹⁴ ד"ר של רשות ההגירה השבדית קובע כי אנשים המשתייכים לקבוצות לא ערביות נחשבים כמסייעים או מזוהים עם קבוצות מורדים חמושות בדארפור, והם חשופים יותר להתעללות בהקשר של מעצרים בחרטום. הד"ר גם מצביע על אפליה נגדם על רקע אתני. Sweden, Lifos, Sudan – En sammanfattande analys av säkerhetssituationen i Darfur, rättsväsendet samt 2016, 6 December 2016, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=44175>

¹⁵ International Refugee Rights Initiative (IRRI), *The Disappearance of Sudan? Life in Khartoum for Citizens Without Rights*, May 2013, Citizenship and Displacement in the Great Lakes Region - Working Paper 9, <http://www.refworld.org/docid/53b3d8994.html>; Middle East Institute, *Facing the Unknown: The Continuing Challenge of Assisting the Protracted Displaced in Darfur and Eastern Chad*, 30 March 2011; Abdel Raouf Suleiman Bello et al., "Coping strategies of Darfurians Displaced Women in Khartoum", *Journal of Agricultural Extension and Rural Development*, Vol. 6(5), pp. 168-174 (2014), http://www.academicjournals.org/article/article1400084785_Bello%20et%20al..pdf.

ראו בנוסף מידע שצוטט על ידי משרד הפנים הבריטי UK Home Office, *Country Policy and Information Note, Sudan: Non-Arab Darfuris*, August 2017 (version 1.0) https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/635559/Sudan-Non-Arab-Darfuris-August-2017.pdf, פרקים 5 ו-6.

¹⁶ US Department of State, *2017 Country Reports on Human Rights Practices: Sudan*, 20 April 2018, <https://www.state.gov/documents/organization/277295.pdf>, מפנה לדיווחים על אנשים שנעצרו בשל תמיכתם או

ד. פעילים פוליטיים, חברים בחברה האזרחית, סטודנטים פעילים ופעילי זכויות אדם;¹⁷

ה. עיתונאים ואנשי תקשורת אחרים;¹⁸

ו. נשים: ניצולות אלימות מינית ומגדרית ואלה הנמצאות בסיכון;¹⁹

תמיכתם המיוחסת בכוחות אנטי-ממשלתיים, כגון תנועות שחרור העם הסודאני-צפון (SPLM-N) ותנועות מורדים בדארפור. על פי הדו"ח, הממשלה ממשיכה במעצר של חברי אופוזיציה.

¹⁷ The US Department of State, *2017 Country Reports on Human Rights Practices: Sudan*, מתייחס לדיווחים רבים של אלימות נגד סטודנטים פעילים בכל הקמפוסים בסודן על ידי כוחות הממשלה, כולל פשיטות, מעצרים ועינויים ואלימות כלפי בני משפחתם. ראו גם התייחסויות למעצרו של מגן זכויות האדם תמסין טהא.

Human Rights Watch, *World Report 2018*, 18 January 2018, <https://www.hrw.org/world-report/2018/country-chapters/sudan#5b498e>, מזכיר את מעצרו של חבר מפלגת האופוזיציה SCP למשך שבעה שבועות ושל נסראדין מוכתאר, לשעבר ראש אגודת הסטודנטים של דארפור, ללא אישומים ובבידוד. בפברואר 2018 נעצר צאלח מחמוד אוסמן - סגן נשיא לשכת עורכי הדין בדארפור, חבר איגוד עורכי הדין של דארפור ועורך דין לזכויות אדם *Sudan Must Release Sakharov Laureate Salih Mahmoud Osman, Insist EP Vice-President and DROI Chair*, 9 February 2018, <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180209IPR97509/sudan-must-release-sakharov-laureate-salih-mahmoud-osman>. הוא הוחזק בבידוד עד אפריל 2018. Amnesty International, *More than Fifty Critics Released*, 18 April 2018, <https://www.amnestyusa.org/urgent-actions/urgent-action-victory-more-than-fifty-critics-released-without-charge-sudan-ua-35-18/>

¹⁸ US Department of State, *2017 Country Reports on Human Rights Practices: Sudan*, 20 April 2018, <https://www.state.gov/documents/organization/277295.pdf>, מתייחס לחטיפה בדצמבר 2016 על ידי אנשי כוחות הביטחון של העיתונאים עהצמאיים פיל קוקס ודאוד הארי בדארפור; הם נעצרו למשך 40 יום. בחצי השנה האחרונה הגבירו שירותי המודיעין והביטחון (NISS) את הפיקוח על העיתונות בסודן באופן כללי. בחודש ינואר, עיתונאים נעצרו בגין דיווח על הפגנות נגד עליית המחירים, כולל שני עיתונאים רויטרס ו AFP. Rick Gladstone, *Sudan Jails Journalists in New Sign of Repression*, 19 January 2018, <https://www.nytimes.com/2018/01/19/world/africa/sudan-journalists-arrests.html>; Committee to Protect Journalists, *Sudan detains local journalist, confiscates newspapers following reporting on protests*, 2 February 2018, <https://cpj.org/2018/02/sudan-detains-local-journalist-confiscates-newspap.php>. בחודש מרץ הורשעו ארבעה עיתונאים בהוצאת דיבה בגין דיווח ביקורתי על אספקת מים ושחיתות בעסקת קרקעות. Committee to Protect Journalist, *Sudan sentences 2 journalists for "false news," 2 others for defamation*, 30 March, 2018, <https://cpj.org/2018/03/sudan-sentences-2-journalists-for-false-news-2-oth.php>. החרמת עיתונים נעשתה על בסיס קבוע לדיווח על אירועים שלא באישור ה- NISS. Dabanga, *NISS confiscates newspapers covering Sudan crises*, 9 May 2018, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/niss-confiscates-newspapers-covering-sudan-crises>.

¹⁹ בטות 2017 תיעד UNAMID 117 מקרים שערבו 156 ניצולות אלימות מינית, כולל אלימות מינית הקשורה לקונפליקט. UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 23 March 2017, S/2017/250, https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_march_2017.pdf; פסקה 47.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 14 June 2017, S/2017/503, available at: <http://www.refworld.org/docid/59490ca54.html>; פסקה 43.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 30 August 2017, S/2017/746, https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/report_of_the_sg_on_unamid_august_2017_2.pdf; פסקה 10.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 27 October 2017, S/2017/907, <http://www.refworld.org/docid/5a097ce14.html>; פסקה 11.

UN Security Council, *Report of the Secretary-General on the African Union United Nations Hybrid Operation in Darfur*, 27 December 2017, S/2017/1113, <https://unamid.unmissions.org/sites/default/files/n1745340.pdf>; פסקה 13.

ראו גם *Special Representative of the Secretary-General on Sexual Violence in Conflict Ms. Pramila Patten Concludes Visit to Sudan and Calls for End to Culture of Denial for Conflict-Related Sexual Violence*, 27 February 2018, <https://reliefweb.int/report/sudan/special-representative-secretary-general-sexual-violence-conflict-ms-pramila-patten>; OHCHR, *Sudan: UN Expert Raises Concerns about Violence Against Women, Calls for Legal Reform*, 24 April 2018, <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=22984&LangID=E>.

ז. ילדים ונוער בסיכון של גיוס בכפייה;²⁰

ח. אנשים בעלי נטייה מינית וזהויות מגדריות מגוונות (LGBTI).²¹

10. ישראל כמדינת אויב של סודן. דארפורים השייכים לאחד מפרופיל הסיכון א-ז המצוינים לעיל עשויים בנוסף להיות חשופים לפגיעה עם חזרתם לסודן בשל העובדה כי ישראל נחשבת למדינת אויב של סודן. על פי סעיף 52 לחוק הפלילי הסודני משנת 1991, אין זה חוקי להיות מעורב בכל עסקה מסחרית או אחרת עם מדינת אויב; העונש על הפרה של סעיף זה הוא מאסר לתקופה שלא תעלה על עשר שנים, או קנס, או שניהם. העובדה כי המבקש נכנס ושהה בישראל עלולה בסבירות להתפרש כעסקה עם מדינת אויב. יתרה מזאת, בריחה מסודן ובקשת מקלט במדינת אויב עלולה להיחשב כבגידה. העובדה שהחוזר שהה בעבר בישראל ניתנת לזיהוי בקלות, בין אם בגין העדר חותמת יציאה מצרית על מסמכי נסיעה ו/או בהמשך למידע שנמסר מאת חוזרים קודמים לסודן מישראל. ישנם מספר דיווחים על מקרים של התעללות באזרחים סודנים שחזרו לסודן מישראל.²² דו"ח של ארגון Human Rights Watch משנת 2014 כלל עדויות של שלושה חוזרים, שטענו כי נחשפו לעינויים ובידוד. אדם אחד הואשם בבגידה בשל נסיעה לישראל וקרוב משפחה של מוחזר אחר סיפר כי אחיו נעלם עם שובו לחרטום. דו"ח מחלקת המדינה האמריקאית על סודן לשנת 2016 קבע כי בנובמבר 2016 נהרג חוזר מישראל במהלך מעצרו, לכאורה מנפילה מחלון, אף שחלונות הבניין היו אטומים. על פי דוח משותף של משלחות שירות ההגירה הדני ומשרד הפנים הבריטי לחרטום, קמפלה וניירובי, אנשים החוזרים מישראל מתקבלים בחשד רב יותר מאלו החוזרים ממדינות אחרות. הדו"ח מתבסס על דיווחים מאת מספר מקורות על קבוצת מוחזרים גדולה מישראל וירדן בחודש דצמבר 2015 אשר חלקם חוו מעצר ממושך או התעללות גופנית שעלתה במקרים מסוימים כדי עינויים. משרד החוץ הבריטי ציטט דו"ח של Waving Peace מחודש ינואר 2017 על התעללות בחמישה חוזרים, אחד מהם מישראל. בחודש נובמבר 2016 דיווחו כלי התקשורת הסודנים על הוצאת צווי מעצר ל-3,300 מוחזרים סודנים מישראל, דבר שאפשר לשלטונות להגביל את חופש התנועה שלהם החל באמצעי של מעצר ועד להטלת מגבלות התייצבות. העובדה שהוכנה רשימה של מבקשי מקלט שחזרו מישראל מלמדת על כך שלרשויות היה עניין בהם וכוונה לפקח על תנועותיהם.

חלופת מגורים פנימית (IFA) :

11. המסגרת האנליטית להערכת קיומה של חלופת מגורים פנימית (IFA/IRA) מפורטת בהנחיות של נציבות האו"ם לפליטים בדבר הגנה בינלאומית מס' 4: "חלופת המנוסה הפנימית או העתקת המגורים" בהקשר של סעיף 1(א)(2) לאמנת הפליטים משנת 1951 ו/או פרוטוקול 1967 בדבר מעמדם של פליטים.²³

²⁰ על פי UNAMID, השימוש הפוטנציאלי בילדים בעימותים אתניים נותר מקור מרכזי לדאגה. UN Security Council, Report of the Secretary-General on the African Union/United Nations Hybrid Operation in Darfur, 27 September 2016, S/2016/812, פסקה 63, <http://www.refworld.org/docid/57ee5e304.html>

²¹ Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), Darfur – COI 2017, <http://www.refworld.org/docid/59ce00bb4.html>, September 2017, *Compilation*, ראו מקורות המצוטטים בעמ' 147-149.

²² נציבות האו"ם לפליטים מציינת כי קיים מחסור במידע עצמאי מאומת על היחס באזרחים בסודן. כתוצאה מכך, מיעוט הדיווחים על תקריות של פגיעה בחוזרים לסודן, אינו מהווה כשלעצמו אינדיקציה מהימנה להעדר מקרים כאלה. BBC, Sudan, Profile: Media, 23 May 2016, <http://www.bbc.com/news/world-africa-14095119>. את סודן במקום 174 מתוך 180 מדינות במדד חופש העיתונות. RSF, World Press Freedom Index 2018, <https://rsf.org/en/ranking>.

ראו גם, International Center for Not-For-Profit Law, Civic Freedom Monitor: Sudan, 3 March 2018, <http://www.icnl.org/research/monitor/sudan.html>.

²³ UNHCR, Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative" Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees, 23 July 2003, HCR/GIP/03/04, <http://www.refworld.org/docid/3f2791a44.html>

12. מקום שלמבקש יש חשש מבוסס על מרדיפה בידי המדינה (או, במקרה של דארפור, בידי סוכנים רבים הפועלים בהוראת או הסכמת הרשויות) קיימת חזקה כי IFA אינו שיקול רלוונטי.²⁴ כפי שצוין לעיל, חזקה היא שלדארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי אין חלופת מגורים פנימית בסודן.²⁵

13. ביחס לדארפורים ממוצא אתני שאינו ערבי לגביהם נמצא כי קיים סיכון בדארפור, נדרשת הערכה פרטנית באשר לרלוונטיות ולסבירות של מקום המעבר המוצע.²⁶ הערכת הרלוונטיות תכלול הערכה אם המבקש יסתכן ברדיפה במקום המעבר המוצע, בין אם מאותן סיבות כמו הסיכון בדארפור ובין אם מסיבות שונות, כולל הסיבות המפורטות בסעיף 9 א-2 לעיל. ביחס למרכזים עירוניים גדולים, כגון חרטום או אומדורמן, יש לבחון את הרלוונטיות והסבירות של ה- IFA לאור האיום של מעצר שרירותי על בסיס של מוצא אתני ודעה פוליטית מיוחסת ולאור הדיווחים הקיימים על האפליה הנרחבת, דחיקה לשוליים הפוליטיים והכלכליים, ומניעת גישה לשירותים ציבוריים.²⁷

UNHCR

יוני 2018

---

²⁴ שם, פסקה 3: "הצורך לנתח את העתקת המגורים הפנימית מתעורר רק כאשר הפחד להיות נרדף מוגבל לאזור מסוים בארץ, שמחוץ לו הפגיעה שהיא המקור לפחד לא יכולה להתממש. במונחים מעשיים, עניין זה מוציא בדרך כלל מגדר אפשרות מקרים שבהם מבצעי הרדיפה שבבסיס הפחד הם סוכני המדינה, לרבות המפלגה הרשמית במדינות חד-מפלגתיות, או שסוכני המדינה מעלימים עין מהרדיפה או מגלים סובלנות כלפיה, משום שמקובל להניח שסוכני המדינה נהנים מסמכות בכל רחבי הארץ." See, European Court of Human Rights, *A.F. v France* (no. 80086/13, 15 January 2015), ²⁵ <http://www.refworld.org/cases,ECHR,54b93b014.html> פסקה 50: "La Cour relève, en outre, que la lecture des rapports internationaux (voir, en particulier, paragraphe 27) démontre que la seule appartenance d'un individu à une ethnie non arabe du Darfour entraîne pour ce dernier un risque de persécutions et qu'il n'existe aucune possibilité de relocalisation dans le pays."

ראו גם European Court of Human Rights, *A.A. c. France*, (no 18039/11, 15 January 2015, <http://www.refworld.org/cases,ECHR,54b93a154.html>).

²⁶ מבחן הסבירות בוחן אם הפרט, בהקשר של המדינה הנוגעת בדבר, יכול לנהל חיים נורמליים יחסית ללא מצוקה מופרזת. UNHCR, *Guidelines on International Protection No. 4: "Internal Flight or Relocation Alternative" Within the Context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, 23 July 2003, HCR/GIP/03/04, <http://www.refworld.org/docid/3f2791a44.html>, פסקאות 22-30. כל הערכה צריכה להתחשב בנסיבותיו האישיות של הפרט, כולל פגיעויות, מצב משפחתי, חוויות העבר ותנאים אובייקטיביים, בעיקר זכויות האדם והמצב הכלכלי באזור.

²⁷ Australian Government, Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), *DFAT Country Information Report – Sudan*, 27 April 2016, <http://dfat.gov.au/aboutus/publications/Documents/country-information-report-sudan.pdf>, פסקה 5.34:

"האתגרים לקיום עשויים להקשות על הזדמנויות מעבר להעברת פנים בסודן. אופיו הבלתי-פורמלי של הכלכלה (בעיקר מחוץ לחרטום), ההסתמכות המהותית על סיוע הומניטארי באזורים שנפגעו כתוצאה מהעימותים וצמצום בהזדמנויות התעסוקה הלא-פורמליות והמקצועיות, עקב זרם הפליטים ממדינות שכנות, קשיים אם המעבר. בנוסף, הממשלה אינה מכירה בעקורים בחרטום, כלומר, מעבר של אנשים שנפגעו מאזורי סכסוך אינו יכול לקבל סיוע הומניטרי בחרטום."